

sotsiaal
ministeerium

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Omal jõul

HARJUTUSED

alajäsemetele

TALLINNA REUMAÜHENDUS

2010

Igale inimesele on antud
üks kord olla noor,
kuid ta ise valib aja selle jaoks

Omal jõul

on võimlemisharjutuste komplekt reumatoloogilistele haigetele. Regulaarne harjutamine kodus ravib ja hoiab ära lihas- ja liigesvalude tekke.

Omal jõul

KOOSNEB VIIEST VIHIKUST:

- Vihik 1** Harjutused väikeliigestele
- Vihik 2** Harjutused õlavööle ja kaelale
- Vihik 3** Harjutused õlaliigestele ja kätele
- Vihik 4** Harjutused seljale
- Vihik 5** Harjutused alajäsemetele

HARJUTUSTE KOOSTAJAD:

Ida-Tallinna Keskaigla
füsioterapeut
füsioterapeut
liikumisravi spetsialist

**IVI ABRAM
TRIIN ROHUMÄE
MAIRE ANSAAR**

Toimetaja
Joonised
Kujundaja
Kirjastaja

**MAIRE-LIIS HÄÄL
IRENE TRUUTS
MAREK ALLVEE
OOMEN OÜ**

ALUSTA PÄEVA HINGAMISHARJUTUSTEGA!

VÕIMELDES PEA MEELES!

- ✓ Tehes harjutusi alajäsemetele, hoia labajala telg otse: teine varvas peab olema suunaga patellale (põlvekedre keskele)!
- ✓ Tee ka tasakaaluharjutusi (näit. ühel jalal seismine, silmad kinni ühel jalal seismine, ebatasasel pinnal või tasakaalupadjal seismine jne.)!
- ✓ Hoia kõhu- ja seljalihased tugevad!
- ✓ Tee iga harjutust 8-10 korda!

Ole ettevaatlik kui Sul on ebastabiilne hüppeliiges!

PARIM VIIS HOOLITSEDA JALGADE EEST:

- ✓ vali jalanõud, mis ei pörutaks jalgu, samuti peab jalanõudes saama varbaid liigutada,
- ✓ vali sokid, mis imaksid niiskust,
- ✓ kanna kinnistes jalanõudes sisetald, et tagada hügieen,
- ✓ pese higistavaid jalgu 40° vees,
- ✓ kuivata varvaste vahed väga hoolikalt,
- ✓ löika varbaküüsi otse, ümmargused nurgad võivad kasvada varba sisse,
- ✓ masseeri valulikke ja lõhenenud jalgu koos õigesti valitud jalakreemiga, mis tagab naha niiskuse tasakaalu, aitab liigkuivuse vastu ning muudab naha elastseks.

Loomulik põiavõlv mängib vitaalset rolli hoidmaks meie tasakaalu jalgadel ja absorbeerib teatud pörutusi kõndimisel.

ÄRA UNUSTA PÄEVA JOOKSUL KÕNDIMIST!

HARJUTUSED

alajäsemetele

1.

Istu või lama, jalg vabalt alusel, painuta ja siruta põida 3 minutit.

2.

Istu, jalad toetuvad täistallaga põrandale, tõsta jalg päkale, tõsta päkk üles, pane päkk maha, pane kand maha, tee sama teise jalaga.

3.

Aseta väike rätik põrandale, rätiku otsa võib panna raskuse.

Istu, jalg täistallaga põrandal, tõmba rätikut varvastega enda poole ja tõsta üles vähemalt 5 korda järjest.

4.

Istu, jalad toetuvad täistallaga põrandale,
aja varbad laiali, hoia 5 sekundit ja lõdvestu.

5.

Istu, jalad toetuvad täistallaga põrandale,
painuta varbaid, surudes varbaotsad vastu põrandat,
hoia asendit 5 sekundit.

6.

Istu, jalad paralleelselt, tallad maas,
tõsta varbad kokku (jalad toetuvad välisküljele,
aga põlved ei lähe laiali!), tõsta põiad väljapoole
(põlved ei lähe kokku!), hoia asendit 5 sekundit.

7.

Istu, jalad toetuvad põrandale, kannad maas, tee hüppeliigesest ringe seest väljapoole ja vastupidi (suur varvas joonistab ringe!).

8.

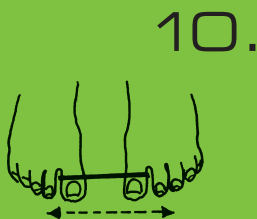
Istu, siruta ja painuta kõigis positsioonides varbaid, hoia 5 sekundit.

Istu, jalad sirutatud ees,
libista vasaku jala suure
varbaga mööda parema
jala säärt põlveni,
libista aeglaselt tagasi,
korda sama parema jalaga.

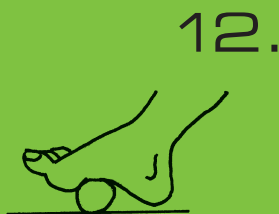
Pane kummilint ümber
mõlema jala suure varba,
tõmba suuri varbaid
üksteisest eemale, hoia
asendit 5 sekundit.

Pane korgitükid
varvaste vahele
ja pigista varbaid kokku,
hoia asendit 5 sekundit
(hea harjutus
jalakrampide vastu).

Istu, rulli väiksemat palli
(golfipall, marmorkuul)
jalatalla all 2 minutit
(hea massaaž ja harjutus
jalakrampide vastu).

13.

Istu, pane kummilint ümber varvaste ja aja varbad laiali, hoia asendit 5 sekundit.

14.

Istu või seisa, aseta **20 marmorkuuli (või kivi)** maha, korja varvastega kuule (kive) ja pane kaussi.

15.

Seisa, lase keha raskus ette vajuda, tagasi lähteasendisse, lase keharaskus taha vajuda, tagasi lähteasendisse. Tee harjutust 3 minutit.

Poolkük, põlved, puusad kõverdatud 90°nurga all, selg sirge, kummilint taldade all, kätega otstest kinni.

Tõuse aeglaselt püsti, siruta põlve- ja puusaliigesed, käed jäävad sirgeks, tagasi lähteasendisse. Tõuse 15 korda ja tee 3 seeriat.

16.

Seisa, kummilint otstest sõlmes ümber jalgade.

Astu samm kõrvale, (kummilint pinguldub), astu teise jalaga samm juurde nii, et kummilint maha ei kuku. Tee 15 sammu paremale ja korda sama vasakule, tee 3 seeriat.

17.

Istu toolil, selg sirge, üks jalg sirgelt ees, kummilint talla all, hoia kätega kummilindist, käed keha juures küünarliigesest kõverdatud 90°nurga all.

Siruta ja painuta jalga aeglaselt hüppeliigesest. Tee 15 korda ühe jalaga, siis teise jalaga, tee 3 seeriat.

18.

19.

Lama külili, toetu küünarvarrele, kummilint sõlmes ümber jalgade, peal olev jalg põlvest kõverdatud, tald maas, alumine jalg ees sirgelt maas.

Tõsta alumine jalg põrandalt üles nii, et

kummilint pinguldub, tugijalg maast ei tõuse, lase aeglaselt alla tagasi. Tee 15 korda, siis sama teisel küljel, tee 3 seeriat.

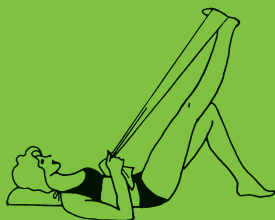
20.

Lama selili, jalad põlvedest kõverdatud 90° nurga all, kummilint puusade peal, hoia kätega linti otsi maas.

Tõsta puusad ja selg maast lahti nii, et selg jääb sirgeks, lase aeglaselt tagasi. Tee 15 korda ja 3 seeriat.

21.

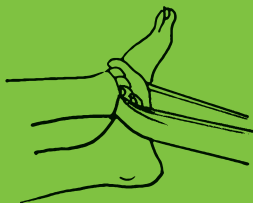
Lama selili, aseta kummilint talle alla, hoia linti mõlema käega.

Siruta ja painuta põlve aeglaselt, tee sama teise jalaga. Tee harjutust kumbagi jalaga 3 minutit.

Istu toolil või pörandal, pane kummilint ümber põia (kummilint kinnita ümber tugeva lauajala või posti).

Tõmba põida enda suunas ja lase aeglaselt tagasi.

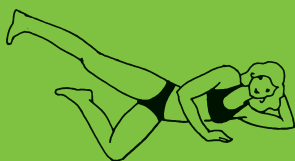
22.

Lama külili, pealmine jalg sirge, alumine põlvest kõverdatud.

Tõsta pealmist jalga sirgelt üles, põid ette painutatud ja kand juhib liigutust. Tee sama teisel küljel.

23.

Lama selili, üks jalg sirge, teine kõverdatud.

Tõsta sirget jalga 20 cm kõrgusele, varbad suunatud ülespoole, hoida 5 sekundit, lõdvestu. Tee sama teise jalaga.

24.

25.

Seisa seljaga vastu seina, põiad jalalaba pikkuselt seinast eemal, põlved kergelt painutatud, pall põlvede vahel.

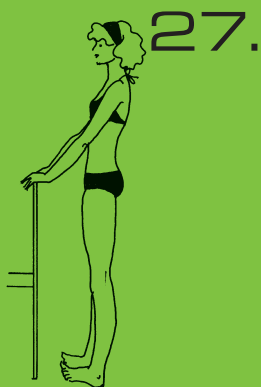
Pigista põlvedega palli, hõia 5 sekundit, lõdvestu.

26.

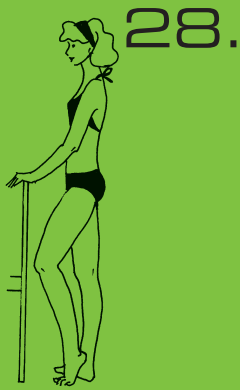

Seisa seljaga vastu seina, jalad jalalaba pikkuselt teineteisest eemal.

Libista selga aeglaselt allapoole kuni puusad ja põlved on täisnurkselt. Liigu lähteasendisse tagasi.

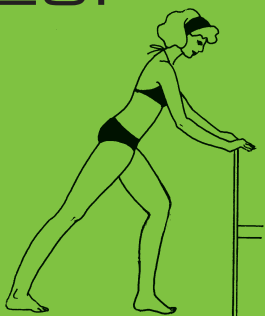

Seisa, jalad paralleelselt, hoia tooli seljatoest kinni, tõuse päkkadele, lase aeglaselt tagasi kandadele, tõsta päkad.

Seisa, jalad paralleelselt, hoia tooli seljatoest kinni, tõuse päkkadele, lase aeglaselt alla parem kand, tõuse päkkadele, lase aeglaselt alla vasak kand. Tee harjutust 3 minutit.

29.

**Seisa, toeta kätega
tooli seljatoele, üks jalg
ees, teine väljaastes,
raskus eespool oleval
jalal.** Siruta tagapoolne
põlv ja hoi a kand maas nii,
et kannakõõlus veniks.
Hoi a 30 sekundit, lõdvestu,
vaheta teine jalg.
Tee 3 venitust ühele,
siis teisele jalale.

30.

**Kõnni paljajalu
rannaliival ja
merepõhjas.**

Tallinna Reumaühenduse trükise „Omal jõul,
vihik 5, harjutused alajäsemetele (19 harjutust)”
esmatrük ilmud 2008. aastal.

KÖNNI KOLM KORDA NÄDALAS ½-1 TUND KORRAGA.

- ✓ Ära unusta rühti:
selg sirge ja samm hoogne,
põlved vetruma ja käed liikuma!
- ✓ VENITA pärast käimist kõiki pingul lihaseid.
Nii taastuvad lihased kiiremini ega muutu
valusaks.

VENITUSHARJUTUSI KÕNDIJATELE

allikas: Kävelyn vuosi 1999.
Suomen Reumaliitto

Küljelihased

Säärelihased
ja puusa
painutajalihased

Reie tagaosa
lihased

Reie eesmised
lihased

Rinnalihased

TALLINNA REUMAÜHENDUS

TALLINN RHEUMATISM SOCIETY

EESTI REUMALIIT ühendab 13 luu- ja liigesehaiged esindavat organisatsiooni üle Eesti:

Tallinna Reumaühendus
Eesti Reumaliidu Pärnumaa osakond
Järva Reumaselts
Kohila Reumaühing
Jõgevamaa Radikuliidi- ja Reumahaigete Ühing
Põlvamaa Reumaliit
Reumahaigete Laste ja Noorte Ühing
Tartu Reumaühing
Saaremaa Reumaühing
Valgamaa Reumaliit
Viljandimaa Reumaliit
Eesti Noorte Reumaliit
Eesti Osteoporoosihaigete Liit

Eesti Reumaliit loodi 1991. aastal Tallinnas.

Trükkis ilmub

Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi Rahvatervise osakonna, Eesti Reumaliidu ning Eesti Reumatoloogia Seltsi koostööprojekti raames, Eesti Vabariigi Sotsiaalministeeriumi ja Euroopa Liidu Sotsiaalfondi toel.

